KASB-HUNAR TA'LIMI

ILMIY-USLUBIY, AMALIY, MA'RIFIY JURNAL

2024, № 2-son

KASB-HUNAR TA'LIMI

Профессиональное образование
Professonal education

Ilmiy-uslubiy, amaliy, ma'rifiy jurnal

2024-yil, 2-son

Muassislar:
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi,
Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti

Bosh muharrir: Z.Y.XUDAYBERDIYEV
Ijrochi direktor: H.SIROJIDDINOV

Tahrir hay'ati:
M.XOLMUXAMEDOV, R.X.JO'RAYEV,
A.Q.JALALOV, A.R.XODJABAYEV,
J.SH.SHOSALIMOV, A.NABIYEV,
A.A.HASANOV, H.SIROJIDDINOV,
K.M.GULYAMOV

Jurnal 2000-yildan nashr etila boshlangan.
O'zbekiston matbuot va axborot agentligida 2007-yil 3-yanvarda qaytadan ro'yxatga olinib, 0109-raqamli guvohnoma berilgan.

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy Attestatsiya komissiyasi tomonidan 2017 yil 29 avgustdagi 241/8 qarori bilan Pedagogika fanlari bo'yicha dessertatsiyalar yuzasidan asosiy ilmiy natijalarni chop etishga tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Manzil: 100095, Toshkent sh., Olmazor tumani Universitet ko'chasi, 2-uy
Tel.: 90-979-75-89; 94-677-90-32;

E-mail: kasbhunartalimi@mail.ru,
ksbjurnal@inbox.uz.

Nashr uchun mas'ul
H.Sirojidinov

Sahifalovchi:
I.Sirojiddinov

Tahririyat fikri muallif nuqtai nazariga to'g'ri kelmasligi mumkin.
Tahririyatga yuborilgan maqolalar tahrir etilmaydi va egasiga qaytarilmaydi.
Jurnaldan ko'chirib bosilganda "Kasb-hunar ta'limi" jurnalidan olingani izohlanishi shart.

Bosishga ruxsat etildi: 25.02.2024-yil.
Bichimi 60x84 1/8
Bosma tabog'i 10. Adadi 60 nusxa.
Buyurtma "PROFIEDUPRESS" MChJ bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili: Toshkent shahri, Sirg`ali tumani, Yangi Sirg`ali ko'chasi, 18-uy

МУНДАРИЖА

Shukurullayev O.A. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda iqtisodiy tarbiya orqali tejamkorlikni shakllantirishda o'yinning ahamiyati.....3
Isakov J.A. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik kreativlik va kasbiy kompetensiyani shakllantirish 9
Raxmatova D.A. Duduqlanishni logopedik shaxobcha sharoitida bartaraf etishga qaratilgan korreksion ish uslublari.....12
Sadikova G.Sh. Axborot kommunikatsion texnologiyalar fani mashg'ulotlarida 4k model ko`nikmalarini rivojlantirishning ahamiyati..17
Куранбоева М.Ш. Педагогические условия формированияпредметно-практических компетенций будущих педагогов профессионального обучения.....21
Amirsaidova Sh. Quyi sinf aqli zaif o'quvchilar xotirasini rivojlantirish usullari.....26
Mahmudova S.A. Innovatsion yondashuv asosida umumta'lim maktablarida musiqiy madaniyatni shakllantirish metodlarini takomillashtirish.....31
Kurbonova G.U. Bo'lajak o'qituvchilarda kollaborativ o'qitish muhitini yaratish kompetensiyalarini shakllantirish.....34
Аюпова М.Ю. Логопунктларда ўқитувчи-логопеднинг ҳамкорликдаги ишларини ташкил этиш.....38
Сафарова С.О. Основные проблемы и условия реализации инклюзивного образования.....43
Yo'ldoshev O.A. Globallashuv davrida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish (boshlang'ich sinflar misolida).....48
Salomova G., Shodiboyeva M. Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalar nutqini rivojlantirishda doir ishlar tizimi.....51
Xudoyqulov J. Boshlan g'ich ta'limda ona tili v a o'qish savodxonligi fanini o'qitish uzviyligini ta'minlash omillari.....56
Qosimov Sh.U. Kasbiy ta'lim jarayonini tashkil qilisning uslubiy asoslari.....60
Boymirov Sh.T., Xudoynazarova V.M. Umumta'lim maktablardagi fizika fanini o'qitishda tajribalarning o'rni va ahamiyati.....66
Xamidova M. Matematika darslarda didaktik o'yinlardan foydalanish yo'llari.....70
Nurkeldiyeva D. Maxsus pedagog kadrlarni tayyorlashning xalqaro tajribasi.....73
Raximqulova M.B. Boshlang'ich ta'limda ekologik qadriyatlarni o'rganishda o'quvchilarda tadqiqotchilik ko'nikmasini rivojlantirish....79
Saypillayeva H.B. Ixtisoslik modullarini o'qitishda individual ta'lim tamoyillarining qo'llanilishi.....86
Abdulazizova N.A. O'quvchilarida zararli odatlarga qarshi immunitetni shakllantirishning amaliy axamiyati.....91
Xodjabekova S.A. Duduqlanuvchi bolalarda kommunikativ qobiliyatini shakllantirish muammosini o'rganishning ilmiy-nazariy asoslari.....94
Arslanova M.M. Mustaqil ta'lim bo'lajak oligofrenopedagoglarni kasbiy-pedagogik konpetensiyalarni rivojlantirishning samarali ta'lim shakli sifatida 99
Nurmanova D.J. Boshlang'ich ta'lim fanlarini o'qitishda 4k modelining ahamiyati.....103
Narziyeva N.N. Veterinariya oliy ta'lim muassasalarida talabalarda integrativ yondashuv asosida tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish.....107
Alimov N.N., Boqiyev R.A. Professional ta'lim va oliy ta'lim tizimlarini integratsiyalash borasidagi innovatsion texnologiyalarning ahamiyati.112
Alimov J.R. Treningning predmet mazmunini aniqlash kombinatsiyalangan mahorat va til va nutqni tanlash uni amalga oshirish uchun materiallar ishlab chiqish.....116
Shermatova X.K. Bo'lajak musiqa o'qituvchilarini mustaqil bilimlarini rivojlanishining ilmiy pedagogik asoslari.....122
Abdubannobova M.A. Inklyuziv ta'lim tizimi jarayonining mazmun va mohiyati.....126
Quvvatova Z.R. Bokschilarda o'z-o'zini boshqarishning gender farqlari.....129
Исакулова Н.Ж. Божхона соҳасига оид терминлар типологияси..132

Mizroyeva N.Sh., Hakimova M.I. Yoshlar ta'lim-tarbiyasi Mahmudxo'ja Behbudiy nigohida.....141
Turganov Y. Baholash bo'yicha xalqaro tadqiqotlar va xorijiy tajriba..145
Yalgashev U.M. Oliy o'quv yurtlarida virtual laboratoriyalar vositasida talabalarning kasbiy tayyorgarligini rivojlantirish mazmuni.....151
Axmedova U.Y. Boshlang'ich sinf o'quvchilarda algoritmik fikrlashni shakllantirish 155
Kayumova N.A., Iskandarov B.Q. Qishloq xo'jaligi xodimlarida axborot kompitentligini shakllantirish 159
Shernazarov I.E. Xalqaro baholash tadqiqotidagi savodxonlik kompetensiyalarini umumiy o'rta ta'lim o'quvchilarda shakllantirilishi.163
Maxmudova D.M. Xalqaro baholash pisa tadqiqotida matematik savodxonlik kompitensiyalari.....169
Yalgashev U.M., Rahmanov V.T. Oliy o'quv yurtlarida fizika fanidan virtual laboratoriya ishlarini real laboratoriya ishlaridan farqi va afzalliklari 178
Karshiyeva D.U. O`qituvchilarda zamonaviy darslarni online ta'lim platformalarida tashkil etish metodikasini rivojlantirish 184
Саидова М. Бошланғич синф математика дарслигининг халқаро қиёсий таҳлили 190
Xanimkulov B.R. "Informatika va axborot texnologiyalari" fanini mobil texnologiyalar asosida o'qitish jarayonini modellashtirish 196
Karimova M. Pedagogik - psixologik fanlar va ularning o'ziga xosliklarari.....199
Komilova F.M. Xalqaro hamkorlik asosida pedagog hodimllarni malakasini oshirish 203
Turakulova V. Milliy-manaviy qadriyatlar asosida o'quvchilarda ekologik kompetensiyani shakllantirish.....206
Abdreimova N. Intelektida nuqsoni bo'lgan o'quvchilarda sog'lom turmush tarzi haqidagi bilimlarni shakllantirish 213
Ergasheva F.A. Grammatik interferensiyani bartaraf etish orqali talabalarning kasbiy lingvistik kompetensiyalarini rivojlantirish 218
Axatqulov A. Bo'lajak informatika o'qituvchilarining tadqiqotchilik kompetensiyalari 223
Turdiyeva Sh. Boshlang'ich sinfda o'quvchilarning nutqiy kompotentligini rivojlantirish 229
Шодиева М. С. Инновационные методы и приёмы на уроках русского языка в иностранных группах 234
Боймирзаева Д. Формирование социальной креативности у будущих менеджеров в сфере образования: перспективная парадигма образовательного лидерства 239
Эсанбоева М.А. Теорическое обоснование инновационных методов английского языка 244
Бобомуродова Г.И. Художественный текст как культурная единица.....248
Умиркулова М.Б. Преподавание словарного запаса учащимся ESL с использованием метода Total Physical Response 254
Muslimov Sh.N. Integratsion yondashuvda kasbiy-grafik kompetentlikning mohiyati va nazariy jihatdan tahlili 258
Жўрабоев М. Педагогика коллежларида инновацион фаолият мониторинги мазмуни 263
Xuramova F.U. Bo'lajak muhandislarda tadqiqotchilik ko'nikmalarini bosqichma-bosqich rivojlantirish dasturini ishlab chiqish 269
Умарова Г.А. Совершенствование профессиональных компетенций будущих инженеров на основе интегративного подхода.....277
Umarova M. Maktabgacha yosh davrdagi bolalarning bilish jarayonlarining rivojlanishi 284

GRAMMATIK INTERFERENSIYANI BARTARAF ETISH ORQALI TALABALARNING KASBIY LINGVISTIK KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH

ERGASHEVA FERUZA AVASXONOVNA
Jizzax politehnika instituti

Annotatsiya: Talabalarda kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirish ularning akademik va kasbiy o'sishining hal qiluvchi jihati hisoblanadi. Biroq, bu rivojlanishga to'sqinlik qiladigan muhim to'siqlardan biri grammatik interferensiya bo'lib, unda o'quvchilar lingvistik tuzilmalarni ona tilidan maqsadli tilga o'tkazadilar. Ushbu maqolada grammatik interferensiya hodisasi va uning kasbiy lingvistik kompetentsiyani egallashga ta'siri ko'rib chiqiladi. Grammatik shovqinlarni bartaraf etishning turli strategiyalari va usullari, jumladan, immersiv til o'rganish, aniq grammatika ko'rsatmalari va tillararo tahlillar o'rganiladi. Bundan tashqari, lingvistik kompetentsiyani rivojlantirishda o'qituvchilar, ta'lim muassasalari va til o'rganish metodologiyalarining roli muhokama qilinadi. Grammatik shovqinni samarali tushunish va hal qilish orqali o'qituvchilar talabalar o'rtasida malakali lingvistik ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam berishi mumkin, natijada ularning akademik va kasbiy muvaffaqiyatlarini oshiradi.

Kalit so'zlar: Professional lingvistik kompetentsiya, grammatik interferensiya, tilni o'zlashtirish, til o'rganish strategiyalari, tillararo tahlil.

Abstract: The development of professional linguistic competence among students is a crucial aspect of their academic and professional growth. However, one significant obstacle that impedes this development is grammatical interference, where learners transfer linguistic structures from their native language to the target language. This article examines the phenomenon of grammatical interference and its impact on the acquisition of professional linguistic competence. Various strategies and techniques to eliminate grammatical interference are explored, including immersive language learning, explicit grammar instruction, and interlanguage analysis. Additionally, the role of teachers, educational institutions, and language learning methodologies in fostering linguistic competence is discussed. By understanding and addressing grammatical interference effectively, educators can facilitate the cultivation of proficient linguistic skills among students, ultimately enhancing their academic and professional success.

Keywords: Professional linguistic competence, grammatical interference, language acquisition, language learning strategies, interlanguage analysis.

Kirish:

Bir-biriga bog'langan bugungi dunyoda ko'p tillarni bilish, ayniqsa, samarali muloqot muhim ahamiyatga ega bo'lgan professional sharoitlarda tobora ko'proq qadrlanmoqda. Tanlagan sohalarida muvaffaqiyat qozonishga intilayotgan talabalar uchun ikkinchi tilda professional lingvistik kompetentsiyani rivojlantirish juda muhimdir. Biroq, bu mahoratga erishish qiyinchiliklardan holi emas. O'quvchilar duch keladigan muhim to'siqlardan biri grammatik interferensiya - lingvistik tuzilmalar va qoidalarni ona tilidan maqsadli tilga o'tkazish tendentsiyasidir. Ushbu hodisa tildan foydalanishda xato va noaniqliklarni kiritish orqali kasbiy lingvistik kompetentsiyani egallashga to'sqinlik qilishi mumkin.

Grammatik interferensiya o‘quvchining ikkinchi tilni o‘zlashtirishiga ona tilining ta’siri tufayli yuzaga keladi. Bu ta'sir turli lingvistik jihatlarda, jumladan sintaksis, morfologiya va semantikada namoyon bo'ladi. Misol uchun, ona tilida boshqa so'z tartibini qo'llagan talaba o'rganilayotgan tilda jumlalar tuzishda qiynalishi mumkin, buning

natijasida grammatik xatolar va noto'g'ri aloqa paydo bo'ladi.

Grammatik interferensiyaning ta'siri shunchaki til bilimidan tashqariga chiqadi - bu talabalarning professional kontekstda samarali muloqot qilish qobiliyatiga bevosita ta'sir qiladi. Biznes, sog‘liqni saqlash, huquq va muhandislik kabi sohalarda murakkab ma’lumotlarni yetkazish, kelishuvlar bo‘yicha muzokaralar olib borish va hamkasblar bilan hamkorlik qilish uchun tildan aniq va to‘g‘ri foydalanish zarur. Grammatik interferensiyadan kelib chiqadigan xatolar ishonchni yo'qotishi, tushunmovchiliklarga olib kelishi va kasbiy rivojlanishga to'sqinlik qilishi mumkin.

O'qituvchilar va tadqiqotchilar grammatik interferensiyani bartaraf etishning ahamiyatini tan olgan holda, uning oqibatlarini yumshatish uchun turli strategiya va usullarni ishlab chiqdilar. Interferentsiyaning asosiy mexanizmlarini tushunish va maqsadli o'qitish usullarini qo'llash orqali o'qituvchilar talabalarga lingvistik to'siqlarni engib o'tishda va kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirishda yordam berishi mumkin.

Ushbu maqola grammatik interferensiya hodisasini va uning talabalarda kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirishga ta'sirini o'rganishga qaratilgan. Bundan tashqari, u grammatik interferensiyani bartaraf etish strategiyalarini, bu jarayonda o‘qituvchilar va ta’lim muassasalarining rolini hamda tilni o‘rgatish va o‘rganish amaliyotiga ta’sirini o‘rganadi. Grammatik shovqinlarni samarali hal qilish orqali o'qituvchilar o'quvchilarga turli xil til muhitida muvaffaqiyat qozonish va tanlagan kasblarida muvaffaqiyatga erishish imkonini beradi.

Ikkinchi tilni o'zlashtirishda grammatik interferensiya hodisasi amaliy tilshunoslik sohasida keng ko'lamli tadqiqotlar mavzusi bo'ldi. Olimlar uning ko'rinishlari, asosiy mexanizmlari va til o'rganish va o'qitishga ta'sirini o'rganib chiqdilar. Ushbu adabiyot sharhi grammatik interferensiyaning tabiati va uning talabalarda kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirishga ta'siri haqida tushuncha berish uchun tegishli tadqiqotlarning asosiy topilmalarini sintez qiladi.

Grammatik interferensiya turli til sohalarida, jumladan sintaksis, morfologiya, fonologiya va semantikada namoyon bo'ladi. Ellis (2008) ta'kidlaganidek, o'quvchilar ko'pincha sintaktik tuzilmalarni va so'z tartibini o'z ona tilidan maqsadli tilga o'tkazadilar, natijada noto'g'ri jumla qurish va fe'l zamonidan foydalanish kabi xatolar yuzaga keladi. Kuk (2003) fonologik interferensiyaning rolini ta'kidlaydi, bunda o'quvchilarning talaffuzi va intonatsiya naqshlari ona tili fonologiyasiga ta'sir qiladi va bu urg'u bilan bog'liq muammolarga olib keladi.

Grammatik interferensiyaning asosiy mexanizmlarini tushunish uni hal qilish uchun samarali strategiyalarni ishlab chiqish uchun muhimdir. Selinkerning (1972) tillararo kontseptsiyasi o'quvchilar maqsadli tilda malaka oshirish sari o'tish davri lingvistik tizimni rivojlantirishni taklif qiladi. Bu tillararo til maqsadli til kiritishi va o‘rganuvchining ona tili orqali shakllanadi va grammatik interferensiyaning paydo bo‘lishiga yordam beradi. Lightbown va Spada (2013) o‘quvchilarga lingvistik bilim va odatlarni o‘z ona tilidan maqsadli tilga o‘tkazish, ularning til ishlab chiqarishi va tushunishiga ta’sir ko‘rsatishni taklif qilib, transferning rolini ta’kidlaydi.

Grammatik interferensiya talabalarda kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirish uchun jiddiy muammolarni keltirib chiqaradi. Professional kontekstda tilni aniq va to'g'ri ishlatish murakkab g'oyalarni etkazish, kelishuvlar bo'yicha

muzokaralar olib borish va hamkasblar bilan hamkorlik qilish uchun juda muhimdir. Grammatik interferensiya natijasida yuzaga keladigan xatolar kasbiy ishonchga putur etkazishi, samarali muloqotga to'sqinlik qilishi va martaba ko'tarilishiga to'sqinlik qilishi mumkin (Korder, 1981).

Grammatik interferensiyaning ta'sirini yumshatish va kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirishga yordam beradigan turli strategiyalar va usullar taklif qilingan. Chet elda o'qish dasturlari va tilni chuqur o'rganish maktablari kabi immersiv til o'rganish tajribasi o'quvchilarga tildan asl foydalanish va ta'sir qilish imkoniyatini beradi, bu esa o'z ona tili tuzilmalariga bo'lgan ishonchni kamaytiradi (Mitchell & Myles, 2004). Tizimli tushuntirishlar va amaliy mashg'ulotlarni o'z ichiga olgan aniq grammatika ko'rsatmalari o'quvchilarga til ishlab chiqarishdagi aralashish holatlarini aniqlash va tuzatishga yordam beradi (Ellis, 2008). Tillararo tahlil o'quvchilarning til xatolari va rivojlanish naqshlarini tizimli tekshirishni o'z ichiga oladi, o'qituvchilarga muayyan qiyinchilik sohalarini hal qilish uchun o'qitishni moslashtirishga imkon beradi (Korder, 1971).

O'qituvchilar kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirish va grammatik interferensiyani yumshatishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Lingvistik muammolarni samarali hal qilish uchun ular maqsadli tilni ham, o'quvchilarning ona tilini ham chuqur tushunishlari kerak (Lyster, 2007). Ta'lim muassasalari dalillarga asoslangan til o'qitish metodologiyasini joriy etishga ustuvor ahamiyat berishlari va til bilimini oshirish uchun talabalar va o'qituvchilar uchun yordam tizimlarini taqdim etishlari kerak (Richards & Rodgers, 2001).

Ko'rib chiqilgan adabiyotlar ikkinchi tilni o'zlashtirishda grammatik interferensiyaning murakkabligini va uning talabalarda kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirishga ta'sirini ta'kidlaydi. Interferentsiyaning namoyon bo'lishi va asosiy mexanizmlarini tan olgan holda, o'qituvchilar uning ta'sirini yumshatish va tilni bilishni rivojlantirish uchun maqsadli strategiyalarni amalga oshirishlari mumkin. O'qituvchilar, tadqiqotchilar va ta'lim muassasalari o'rtasidagi hamkorlikdagi sa'y-harakatlar grammatik interferensiyani tushunishimizni rivojlantirish va talabalarning kasbiy muvaffaqiyatini qo'llab-quvvatlash uchun til o'rgatish va o'rganish amaliyotini yaxshilash uchun muhim ahamiyatga ega.

Ikkinchi tilni bilish ko'plab kasbiy sohalarda muvaffaqiyatga erishish uchun zarur shart bo'lib, bu erda turli tillardagi hamkasblar, mijozlar va manfaatdor tomonlar bilan samarali muloqot zarur. Biroq, grammatik interferensiya kasbiy lingvistik kompetentsiyaning rivojlanishiga sezilarli darajada to'sqinlik qilishi mumkin va shu bilan shaxsning tanlagan kasb yo'lida muvaffaqiyat qozonish qobiliyatiga ta'sir qiladi.

Grammatik interferensiyaning kasbiy lingvistik kompetentsiyaga ta'sir qilishining asosiy usullaridan biri lingvistik aniqlikdir. Professional sharoitlarda tildan foydalanishda aniqlik muhim ahamiyatga ega, chunki hatto kichik xatolar ham tushunmovchilik yoki noto'g'ri talqinlarga olib kelishi mumkin. O'quvchilar o'z ona tilidan maqsadli tilga grammatik naqshlarni o'tkazganda, ular beixtiyor sintaksis, morfologiya yoki semantikada xatolarga yo'l qo'yishi mumkin, bu esa ularning muloqoti to'g'riligiga putur etkazishi mumkin. Masalan, aralashishdan kelib chiqadigan noto'g'ri so'z tartibi, zamondan foydalanish yoki maqolaning joylashuvi yozma hujjatlar yoki og'zaki nutqning ravshanligi va uyg'unligiga putur etkazishi mumkin, bu esa kommunikatorning ishonchliligiga putur etkazishi mumkin.

Bundan tashqari, grammatik interferensiya professional lingvistik

kompetentsiyaning yana bir muhim tarkibiy qismi bo'lgan ravonlikka to'sqinlik qilishi mumkin. Ravonlik nafaqat tezlikni, balki muloqotning silliqligi va tabiiyligini ham o'z ichiga oladi. O'quvchilar o'z ona tilining interferensiyai bilan kurashganda, ular nutqida yoki yozishlarida ikkilanishlar, pauzalar yoki buzilishlarni boshdan kechirishlari mumkin, bu ularning umumiy ifoda ravonligiga putur etkazishi mumkin. Bu ravonlik etishmasligi, ayniqsa, vaqt cheklovlari va ma'lumotni samarali etkazish uchun bosim keng tarqalgan professional kontekstlarda zararli bo'lishi mumkin. Natijada, interferensiya bilan kurashayotgan shaxslar o'z g'oyalarini ishonarli tarzda etkazishda qiynalishi yoki o'z-o'zidan o'zaro ta'sirga kirishishi mumkin, bu ularning professional muloqotda samaradorligiga to'sqinlik qiladi.

Bundan tashqari, grammatik interferensiya pragmatik kompetentsiyaga ta'sir qilishi mumkin, bu turli xil ijtimoiy va madaniy kontekstlarda tildan to'g'ri foydalanish qobiliyatini anglatadi. Til o'rganuvchilar ko'pincha o'z ona tili me'yorlariga tayanib, tegishli lingvistik xatti-harakatni tushunishadi, bu esa pragmatik o'tish holatlariga olib keladi. Biroq, muloqot normalaridagi madaniy farqlar o'quvchilar pragmatik strategiyalarni o'z ona tilidan maqsadli tilga o'tkazishda noto'g'ri talqin qilish yoki ko'zda tutilmagan huquqbuzarliklarga olib kelishi mumkin. Madaniy sezgirlik va madaniyatlararo muloqot ko'nikmalari muhim ahamiyatga ega bo'lgan professional sharoitlarda bu farqlarni samarali yo'lga qo'ymaslik turli xil kelib chiqishi bo'lgan hamkasblar va mijozlar bilan hamkorlik qilish, muzokaralar olib borish va munosabatlarni o'rnatishga to'sqinlik qilishi mumkin.

Grammatik interferensiya o'quvchilarda kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirish uchun jiddiy muammolarni keltirib chiqaradi. Tilning aniqligi, ravonligi va pragmatik kompetentsiyasiga putur etkazish orqali aralashish odamlarning ko'p tilli muhitda samarali va professional muloqot qilish qobiliyatiga to'sqinlik qilishi mumkin. Interferentsiyani bartaraf etish maqsadli interferensiyani va o'quvchilarni til to'siqlarini engib o'tish va tanlagan tilda malakaga erishish uchun ko'nikma va strategiyalar bilan qurollantiradigan har tomonlama til o'rgatishni talab qiladi. Oxir oqibat, shovqin ta'sirini minimallashtirish orqali shaxslar o'zlarining professional istiqbollarini oshirishlari va globallashgan professional kontekstlarda muvaffaqiyat qozonishlari mumkin.

Xulosa:

Grammatik interferensiya talabalar o'rtasida kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirish yo'lida katta qiyinchilik tug'diradi. Ushbu tadqiqot davomida biz interferensiyaning nozik tomonlarini va uning til o'rganish va professional muloqotning turli jabhalariga chuqur ta'sirini o'rganib chiqdik.

Boshidanoq grammatik interferensiya nafaqat lingvistik ko‘chirish masalasi, balki kognitiv, ijtimoiy va madaniy omillarning murakkab o‘zaro ta’siri ekanligi ayon bo‘ldi. O'quvchilar ko'pincha o'z ona tilining lingvistik me'yorlari bilan o'rganilayotgan tilning lingvistik me'yorlarini muvofiqlashtirish vazifasi bilan kurashadilar, bu esa ularning malakasini oshirishga to'sqinlik qilishi mumkin bo'lgan xatolar va og'ishlarga olib keladi.

Kasbiy lingvistik kompetentsiyaga interferensiyaning oqibatlari chuqurdir. Aniqlik, ravonlik va pragmatik muvofiqlik muhim bo'lgan professional sharoitlarda interferensiyaning oqibatlari ayniqsa aniq bo'lishi mumkin. Grammatika, sintaksis yoki pragmatikadagi xatolar kommunikatorlarning ishonchliligiga putur etkazishi, samarali hamkorlikka to'sqinlik qilishi va martaba

ko'tarilishiga to'sqinlik qilishi mumkin.

Biroq, interferensiya tufayli yuzaga kelgan qiyinchiliklar orasida optimizm uchun sabab bor. Interferentsiyaning asosiy mexanizmlarini tushunish va uni yumshatish bo'yicha maqsadli strategiyalarni amalga oshirish orqali o'qituvchilar ham, o'quvchilar ham lingvistik to'siqlarni bartaraf etish va professional muloqotda ravonlik va aniqlikka erishish ustida ishlashlari mumkin.

Ogohlikni oshirish, qarama-qarshi tahlil, yo'naltirilgan amaliyot, tilga singdirish va qayta aloqa mexanizmlari interferensiyaga qarshi arsenalda qimmatli vositalar sifatida paydo bo'ladi. Ushbu yondashuvlar orqali o'quvchilar ko'p tilli muloqotning murakkabliklarini ishonchli va malakali boshqarish uchun zarur bo'lgan metallingvistik ongni, tahliliy qobiliyatlarni va kommunikativ strategiyalarni rivojlantirishlari mumkin.

Bundan tashqari, interferensiyani hal qilish yakka ish emas, balki o'qituvchilar, tengdoshlar va institutsional tuzilmalar yordamini talab qiladigan hamkorlikdagi sa'y-harakatlar ekanligini tan olish zarur. Tajriba, mulohaza va konstruktiv fikr-mulohazalarni rag'batlantiradigan qulay o'quv muhitini yaratish orqali institutlar talabalarga lingvistik to'siqlarni engib o'tishlari va turli kasbiy kontekstlarda muvaffaqiyat qozonishlari mumkin.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, grammatik interferensiya kasbiy lingvistik kompetentsiyani rivojlantirish uchun jiddiy qiyinchiliklar tug'dirsa-da, bu engib bo'lmaydigan to'siq emas. Fidoyilik, qat'iyat va strategik interferensiya bilan o'quvchilar interferensiya tomonidan qo'yilgan cheklovlarni engib o'tishlari va tobora o'zaro bog'liq bo'lgan global landshaftda rivojlanishga qodir bo'lgan malakali kommunikatorlar sifatida paydo bo'lishlari mumkin. Talabalarni tillar xilma-xilligida ishonch va ravonlik bilan boshqarish uchun ko'nikma va malakalar bilan jihozlash orqali biz ertangi kunning ko'p tilli dunyosida ustunlikka tayyor bo'lgan mutaxassislarning yangi avlodini tarbiyalashimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Cook, V. (2003). Effects of the Second Language on the First. Clevedon: Multilingual Matters.
2. Ellis, R. (2008). The Study of Second Language Acquisition. Oxford: Oxford University Press.
3. Odlin, T. (1989). Language Transfer: Cross-Linguistic Influence in Language Learning. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Ringbom, H. (2007). Cross-Linguistic Similarity in Foreign Language Learning. Clevedon: Multilingual Matters.
5. Selinker, L. (1972). Interlanguage. International Review of Applied Linguistics, 10(3), 209-231.
6. Sharwood Smith, M., & Kellerman, E. (Eds.). (1986). Crosslinguistic Influence in Second Language Acquisition. New York: Pergamon Press.
7. Tarone, E., & Bigelow, M. (2005). Impact of Study Abroad on the Development of Learner Language. In E. Hinkel (Ed.), Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning (pp. 229-244). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
8. Zobl, H. (1984). The Role of the Native Language in the Use of Communication Strategies: A Study of Finnish and English. The Modern Language Journal, 68(2), 103-114.